
Kodeks etyki zawodowej [projekt]

Palestra 3/11(23), 42-49

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jednym z zadań, które postawiła przed sobą Naczelna Rada Adwokacka, było opracowanie Kodeksu etyki zawodowej.

Projekt taki został opracowany w wyniku prac specjalnej Komisji*, powołanej w tym celu przez Wydział Wykonawczy, i jako projekt wstępny został uchwalony na plenarnym posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 26 września 1959 r.

W celu zapoznania ogółu Kolegów i Czytelników „Palestry” z brzmieniem projektu Naczelna Rada Adwokacka postanowiła projekt ten zamieścić w „Palestrze”, prosząc zarazem o wypowiedzenie się tak co do całości projektu, jak i co do poszczególnych zawartych w nim postanowień.

Otrzymane wypowiedzi i uwagi krytyczne posłużą za materiał do przeprowadzenia nad projektem szczegółowej dyskusji, w której wyniku ustalone będzie ostateczne brzmienie projektu.

Wypowiedzi w sprawie projektu należy nadsyłać do dnia 31 grudnia 1959 r. pod adresem Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie, ul. Bracka 20a.

P r o j e k t

Kodeks etyki zawodowej

I. Przepisy ogólne

§ 1

Adwokatura jest zawodem ustawowo powołanym do pełnienia — w ramach obowiązującej ustawy o ustroju adwokatury — funkcji publicznych polegających na:

- a) współdziałaniu z sądami i innymi władzami w ochronie porządku prawnego Polski Ludowej,
- b) występowaniu adwokatów przed sądami, urzędami i instytucjami prawa publicznego w charakterze obrońców lub pełnomocników,
- c) współdziałaniu z innymi czynnikami w formowaniu oraz zabezpieczaniu zasad praworządności i zasad współżycia społecznego.

---

* Skład tej Komisji jest następujący: Przewodniczący — adw. Stanisław Jan-czewski, wiceprezes NRA, z-ca Przewodniczącego — adw. Władysław Zywicki, członkowie: adw. Witold Bayer, Bogumił Budka, Władysław Janicki, Józef Kliński, Józef Litwin, Borys Olomucki, Władysław Pocięj i Zdzisław Węgliński.

Z faktu należenia do adwokatury wynika szczególny obowiązek świadomego i godnego wykonywania tych funkcji publicznych.

§ 2

Przy wykonywaniu czynności zawodowych adwokat kieruje się względami na interes Państwa i dobro społeczeństwa, a to przez:

- a) należyte i właściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawnych,
- b) dbanie o prawidłowe ich stosowanie przez sądy i urzędy,
- c) obronę zasad współżycia społecznego w Polsce Ludowej i praw poszczególnych obywateli.

§ 3

Wykonując czynności zawodowe według swej najlepszej wiedzy i woli, adwokat w sprawowaniu ich jest niezależny.

§ 4

Przynależność do zawodu adwokackiego nakłada na adwokata obowiązek przestrzegania godności zawodu.

§ 5

Adwokat odpowiada za uchybienie godności zawodu w działalności zawodowej, w wystąpieniach publicznych, jak również w życiu prywatnym.

§ 6

Z zawodem adwokata nie można łączyć takich zajęć, które ograniczałyby niezależność adwokata, podrywały do niego zaufanie lub uchybiały godności zawodu.

§ 7

Wykręceniem przeciwko godności zawodu jest takie postępowanie adwokata lub czyny przezeń popełnione, nawet w sferze życia prywatnego, które nabierając rozgłosu, stają się przedmiotem słusznej krytyki publicznej lub podrywają zaufanie do zawodu adwokackiego.

§ 8

Adwokat obowiązuje bezwzględny zakaz korzystania z reklamy w jakiegokolwiek postaci, jak również zakaz zdobywania sobie klientów w sposób sprzeczny z godnością zawodu.

W szczególności sprzeczne z godnością zawodu jest:

- a) korzystanie z usług pośredników,

- b) narzucanie komukolwiek swej pomocy prawnej,
- c) stosowanie jakichkolwiek innych sposobów akwizycji klientów,
- d) pozyskiwanie sobie klientów w sposób niezgodny z zasadami koleżeństwa i z lojalnością względem kolegów.

§ 9

Adwokata obowiązuje ogólny nakaz wspólnej troski, aby ogół adwokatów przestrzegał zasad etyki zawodowej i godności zawodu.

Każdy adwokat jest uprawniony w razie potrzeby do zwrócenia uwagi koledze-adwokatowi naruszającemu powyższe zasady.

W wypadku stwierdzenia szczególnie ciężkiego uchybienia tym zasadom każdy adwokat obowiązany jest zawiadomić o tym właściwą radę adwokacką.

II. Wykonywanie zawodu

§ 10

Czynności zawodowe adwokat wykonuje rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami, dbając o prawidłowe rozstrzygnięcie nasuwających się zagadnień prawnych.

§ 11

Adwokata obowiązuje ścisła rzeczowość przy wykonywaniu czynności zawodowych.

§ 12

Adwokata obowiązuje prowadzenie sprawy w sposób wyłączający jakiegokolwiek zarzuty ze stanowiska etyki i godności zawodu.

Uchybienia tym zasadom adwokat nie może usprawiedliwiać powoływaniem się na wskazówki udzielone mu przez klienta.

§ 13

Adwokata obowiązuje prowadzenie spraw zarówno powierzonych mu jako zastępcy prawnemu, jak i spraw z urzędu — z jak największą skrupulatnością, sumiennością i gorliwością.

§ 14

Adwokata przy prowadzeniu przezeń spraw obowiązuje zakaz dokonywania takich posunięć, które byłyby bądź połączone z uszczerbkiem dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, bądź skierowane przeciwko

prawidłowości postępowania, bądź też mogłyby stworzyć pozór przeszkadzania wymiarowi sprawiedliwości.

§ 15

Adwokata obowiązuje udzielanie sądowi ścisłych informacji i wyjaśnień.

Składanie przez adwokata wyjaśnień nie sprawdzonych, które mogłyby wprowadzić sąd w błąd lub mieć wpływ na tok postępowania, jest uchybieniem godności zawodu.

§ 16

Adwokat w toku procesu nie może stosować:

- a) wystąpień mających charakter wycieczek osobistych skierowanych przeciwko oskarżonym, świadkom lub biegłym,
- b) wystąpień uchybiających powadze sądu lub prokuratury,
- c) takiego formułowania na rozprawie pytań, które by dyskredytowały kolegę-adwokata.

§ 17

Adwokat jest odpowiedzialny za treść pism przezeń redagowanych, choćby pisma te były podpisywane przez klienta.

Redagowanie pism procesowych nieodpowiednich pod względem treści i formy stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 18

Adwokata obowiązuje właściwa forma korespondencji zawodowej. Używanie przez adwokata w korespondencji wyrażen lub zwrotów nie stosownych i groźenie następstwami w razie niezastosowania się osoby wzywanej do żądań adwokata jest uchybieniem godności zawodu.

§ 19

Adwokata obowiązuje ściśle przestrzeganie tajemnicy zawodowej.

Adwokat nie może składać zeznań jako świadek w celu stwierdzenia okoliczności, o których dowiedział się w związku z wykonywaniem zawodu.

§ 20

Adwokata występującego w charakterze obrońcy oskarżonego obowiązuje wystrzeganie się zbytniej poufałości lub demonstracji publicznej swego stosunku — do klienta.

III. Stosunek do sądów i urzędów

§ 21

Adwokata obowiązuje zachowanie umiaru, taktu i poprawności w stosunku do sądów, urzędów i instytucji prawa publicznego, przed którymi występuje.

§ 22

Powoływanie się adwokata na osobiste stosunki z przedstawicielami sądownictwa, prokuratury lub władzy publicznej, stwarzające pozór możliwości wyzyskania tych stosunków, stanowi uchybienie godności zawodu.

IV. Stosunek do kolegów

§ 23

Adwokata obowiązuje w postępowaniu względem kolegów przestrzeganie zasad uprzejmości, lojalności i koleżeństwa.

§ 24

Adwokata podejmującego się sprawy prowadzonej dotychczas przez innego adwokata obowiązuje ściśle stosowanie się do obowiązujących w tej mierze przepisów i uchwał organów adwokatury.

§ 25

Adwokat nie może udzielić pomocy prawnej klientowi, mającemu w danej sprawie swego pełnomocnika, bez wiedzy tego ostatniego.

§ 26

Wnoszenie przez adwokata skarg na kolegów-adwokatów z pominięciem właściwego organu adwokatury stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 27

Wszelkie spory pomiędzy adwokatami podlegają rozpoznaniu przez sądy polubowne, powoływane według zasad przyjętych przez wojewódzkie rady adwokackie.

Odmowa poddania sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego stanowi uchybienie godności zawodu.

V. Stosunek do klientów

§ 28

Adwokat w żadnym wypadku nie może podejmować się prowadzenia sprawy, z którą zgłasza się do niego osoba nie upoważniona.

§ 29

Wymawianie sobie przez adwokata wynagrodzenia wyższego, niż to przewidują obowiązujące przepisy o wynagrodzeniu adwokatów, stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 30

Adwokat nie może reprezentować w sprawie klientów mających sprzeczne interesy, choćby sami klienci godzili się na to.

§ 31

Adwokat jest rzecznikiem prawa i nie wolno mu udzielać rad na obejście prawa ani też działać przeciwko prawu.

§ 32

Adwokatowi nie wolno ujawniać wiadomości uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, choćby stosunek pomiędzy nim a klientem został rozwiązany.

§ 33

Ujawnienie przez adwokata dokumentów powierzonych mu przez klienta bez jego zgody stanowi naruszenie tajemnicy zawodowej i uchybienie godności zawodu.

§ 34

Adwokat ma obowiązek czuwania nad biegiem sprawy i informowania klienta o jej przebiegu.

Niedopełnienie tego obowiązku lub nie usprawiedliwione zwlekanie z jego dopełnieniem stanowi naruszenie obowiązków zawodowych i uchybienie godności zawodu.

§ 35

W sprawach pieniężnych adwokata obowiązuje względem klienta maksimum skrupulatności i rzetelności.

Adwokatowi nie wolno powierzonych mu pieniędzy przetrzymywać ani też odraczać bezzasadnie ich wypłatę.

§ 36

Stosunek adwokata do klienta oparty jest na zaufaniu klienta do adwokata.

Adwokat obowiązany jest zrzec się dalszego prowadzenia sprawy, jeżeli klient tego zażąda.

Odwlekanie pod jakimkolwiek pozorem zadośćuczynienia żądaniu w tym względzie klienta stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 37

W razie pisemnego zwrócenia się klienta do adwokata o wykonanie zleconych mu czynności adwokat obowiązany jest możliwie niezwłocznie zawiadomić klienta o odmowie wykonania zlecenia z podaniem powodów odmowy.

Nieudzielenie przez adwokata odpowiedzi na propozycję klienta lub nie usprawiedliwione zwleknięcie z odpowiedzią stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 38

Adwokatowi nie wolno podejmować się prowadzenia sprawy, w której wyniku może być osobiście zainteresowany.

Prowadzenie przez adwokata takiej sprawy jest sprzeczne z godnością zawodu.

§ 39

Osobisty udział adwokata w czynnościach egzekucyjnych, jeżeli nie są to czynności sądowe, jest sprzeczny z godnością zawodu.

§ 40

Pozywanie przez adwokata do sądu klienta o zapłatę wynagrodzenia za czynności zawodowe, bez uzyskania zgody właściwej rady adwokackiej na wniesienie pozwu, jest sprzeczne z godnością zawodu.

VI. Stosunek do organów adwokatury

§ 41

Adwokat obowiązany jest mieć poszanowanie dla organów adwokatury.

Krytyka przez adwokata działalności organów adwokatury w sposób uchybiający powadze tych organów stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 42

Adwokat obowiązany jest podporządkować się wytycznym ustalonym przez organy adwokatury w zakresie wykonywania czynności zawodowych i kontroli nad ich wykonywaniem.

Niedopełnienie przez adwokata tego obowiązku stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 43

Adwokat ma obowiązek stawienia się na wezwanie organu adwokatury, a jeżeli nie może się stawić, obowiązany jest usprawiedliwić swe niestawiennictwo.

Adwokat ma również obowiązek udzielenia organowi adwokatury w terminie mu wyznaczonym żądanych przez ten organ wyjaśnień, ewentualną zaś zwłokę obowiązany jest usprawiedliwić.

Niedopełnienie przez adwokata tych obowiązków stanowi uchybienie godności zawodu.

§ 44

Adwokat ma obowiązek współdziałania z organami adwokatury we wszystkich sprawach dotyczących zawodu adwokackiego.

Nie usprawiedliwione uchylenie się adwokata od takiego współdziałania stanowi uchybienie godności zawodu.

VII. Przepisy końcowe

§ 45

Stosowanie postanowień niniejszego kodeksu obowiązuje sądy dyscyplinarne i rzeczników dyscyplinarnych przy formułowaniu zarzutów stawianych adwokatom w zakresie niewykonania lub mianależytego wykonania obowiązków zawodowych i uchybień godności zawodu.